

PODMIENKY NA TRHU PRÁCE PRAJÚ ZVYŠOVANIU MIEZD

Pozícia zamestnancov na slovenskom trhu práce silnie. Kým nezamestnanosť dlhodobo klesá, voľných pracovných miest od roku 2021 pribúda. Zamestnávateľa preto čelia väčšiemu tlaku na zvýšenie miezd, aby si udržali alebo získali zamestnancov. Čoraz častejšie ich tiež hľadajú v zahraničí.

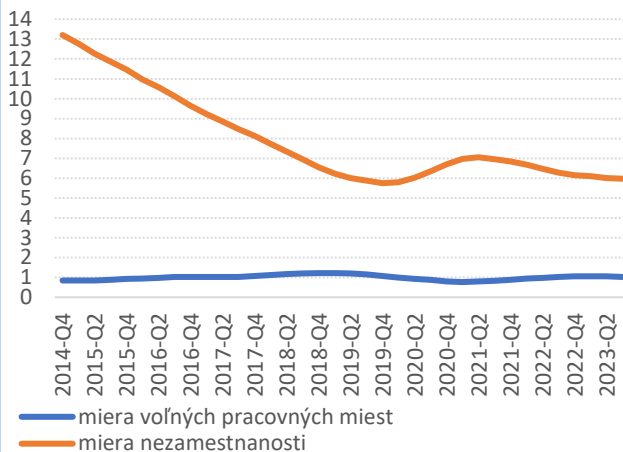
- Na Slovensku dlhodobo, s miernym výkyvom počas pandémie, klesá miera nezamestnanosti. Zároveň po pandémii už pomaly stúpa aj miera voľných pracovných miest (Graf 1). Zamestnanosť sa pri nemennom počte ľudí v produktívnom veku (3,6 milióna) drží od roku 2016 nad úrovňou 2,5 milióna ([Rada pre rozpočtovú zodpovednosť](#)).
- Napätý trh práce ako aj inflačný tlak vedú k rastu hrubých miezd. Priemerná nominálna mzda v 3Q 2023 vzrástla medziročne o 8,3 %, reálna mzda však klesla o 0,6 %. Prognóza Ministerstva financií SR na rok 2024 predpokladá rast 7,1 % nominálnej mzdy a 3,7 % reálnej mzdy.
- Rast miezd na Slovensku bol v 3Q 2023 takmer dvojnásobný oproti priemeru EÚ, čo súvisí do veľkej miery s rýchlejšou infláciou. Tá bola podľa odhadu ministerstva financií 10,7 % v roku 2023, priemer za EÚ bol podľa odhadu Eurostatu 2,9 %.
- Výška priemernej mzdy v okolitých štátoch za rok 2023 ešte nie je známa. Ku koncu roka 2022 bola na Slovensku podľa Eurostatu 1447 eur, v Maďarsku 1142 eur, v Poľsku 1347 eur, v Česku 1703 eur a v Rakúsku 4237 eur.
- V EÚ je priemer 2,7 % voľných pracovných miest pri priemernej nezamestnanosti 6 %. Slovensko patrí k štátom, kde je miera nezamestnanosti viacnásobne vyššia než miera voľných pracovných miest. Podobne je na tom Rumunsko. Naopak, v Česku, Rakúsku či Nemecku je podstatne vyššia miera voľných pracovných miest a nižšia miera nezamestnanosti (Graf 2), čo ešte zvyšuje tlak na rast miezd.
- Nedostatok ľudí štáty obvykle riešia zjednodušením zamestnávania cudzincov. Aj na Slovensku zamestnávateľa hľadajú pracovníkov v čoraz vzdialenejších kútoch sveta. Počet zahraničných pracovníkov vlani prvýkrát prekročil 100-tisíc. Najviac ich je z Ukrajiny, Srbska a Rumunska. Najrýchlejšie však rastie počet Indov a Gruzíncov.

NAJNAVŠTEVOVANEJŠOU JASKYŇOU BOLA BELIANSKA

Sprístupnené jaskyne na Slovensku vlani navštívilo 446 389 ľudí, čo je o 8-tisíc menej ako v roku 2022. Na 10-ročný priemer návštevnosti sa síce jaskyne nedostali, no dôvodom bolo uzavretie Demänovskej jaskyne slobody v roku 2023.

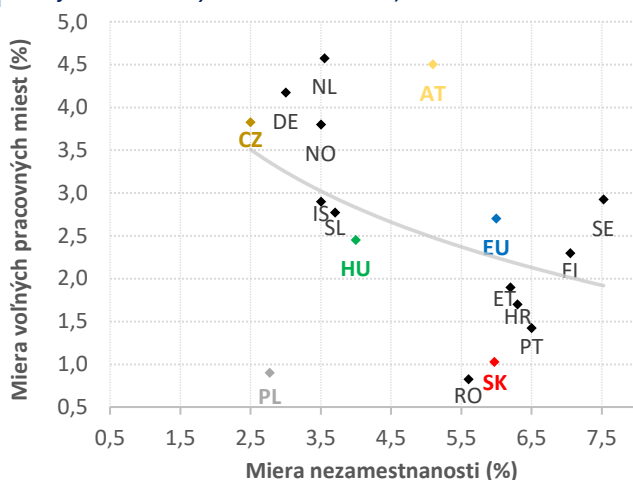
- Oproti pandemickým rokom celková návštevnosť slovenských jaskýň v roku 2023 vzrástla takmer o 14 % (2020), respektíve o viac ako 37 % (2021). Zatiaľ najviac ľudí zaznamenali v roku 2017, keď jaskyne na Slovensku navštívilo vyše 630-tisíc ľudí.
- Najpopulárnejšími na Slovensku sú Belianska jaskyňa a Demänovská jaskyňa slobody, ktoré si v priemere prídu pozrieť 100-tisíc ľudí ročne. Do Belianskej jaskyne vlani prišlo 125-tisíc návštevníkov (Graf 3).
- V Európe vedie Postojnska jama v Slovinsku, ktorú navštíví ročne približne 700-tisíc turistov.

Graf 1: Miera voľných pracovných miest a miera nezamestnanosti v SR (v %, kľzavé priemery 4 období)

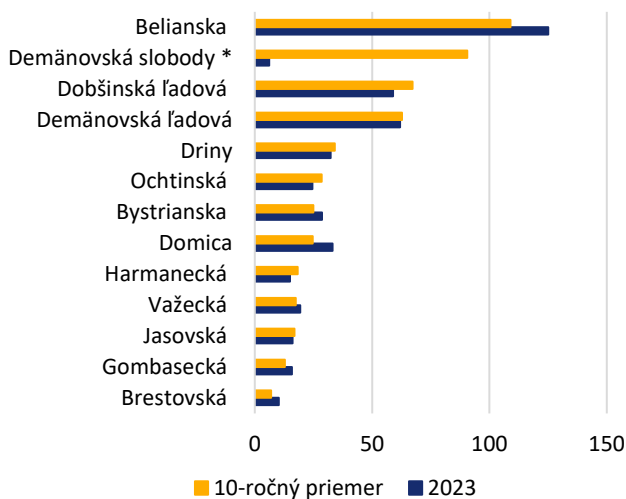
Zdroj: Eurostat

Graf 2: Miera voľných pracovných miest a miera nezamestnanosti vo vybraných štátoch EÚ (spriemerované údaje za štvrťroky 2022Q4-2023Q3)

Zdroj: Eurostat

Graf 3: Návštevnosť slovenských jaskýň (v tisícoch)

* Demänovská jaskyňa slobody bola prevažnú časť roka 2023 z dôvodu rekonštrukčných prác zatvorená

Zdroj: Správa slovenských jaskýň